

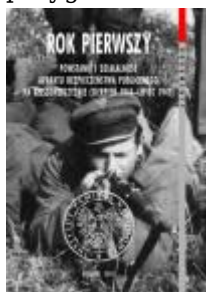
Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/706,Prezentacja-wydawnictwa-IPN-Rok-pierwszy-Powstanie-i-dzialalnosc-aparatu-bezpiec.html>
17.03.2026, 19:26

Prezentacja wydawnictwa IPN „Rok pierwszy. Powstanie i działalność aparatu bezpieczeństwa publicznego na Rzeszowszczyźnie (sierpień 1944 – lipiec 1945)” – Rzeszów, 20 stycznia 2006 r.

27.01.2006

W dniu 20 stycznia 2005 r. w siedzibie Oddziału IPN w Rzeszowie odbyła się prezentacja książki „Rok pierwszy. Powstanie i działalność aparatu bezpieczeństwa publicznego na Rzeszowszczyźnie (sierpień 1944 – lipiec 1945)”, wydanej przez IPN w serii „Dokumenty”. Wyboru i opracowania 178 dokumentów dokonali dr Zbigniew Nawrocki i dr Dariusz Iwaneczko, którzy również przygotowali wstęp, stanowiący konieczne wprowadzenie historyczne w tematykę publikacji.

Tom ten jest drugą, po zbiorze poświęconym Lubelszczyźnie, publikacją ukazującą organizację i działalność komunistycznych organów bezpieczeństwa w pierwszym roku istnienia Polski Ludowej. Jak powiedział podczas spotkania dr Zbigniew Nawrocki, autorzy dokonali wyboru najbardziej istotnych dokumentów i postarali się o możliwie wyczerpujące ich opracowanie, aby jak najlepiej przedstawić narodziny i krzepnięcie rzeszowskiej bezpieki, a także atmosferę tamtych lat i nastroje społeczne nakreślone z punktu widzenia organów bezpieczeństwa. Zdecydowana większość dokumentów nie była dotychczas publikowana w żadnej formie. W książce znalazły się m.in. rozkazy personalne i organizacyjne, sprawozdania, meldunki i raporty sytuacyjne PUBP i WUBP, sprawozdania dotyczące agentury, spisy pracowników UB, wykazy aresztowanych, przykładowe zobowiązania agenta i funkcjonariusza oraz doniesienia agenturalne. W zbiorze zastosowano układ chronologiczny. Według dr. Dariusza Iwaneczko, autorzy starali się zidentyfikować w przypisach biograficznych wszystkie osoby występujące w dokumentach i w odniesieniu do większości z nich to się udało – dzięki przejrzeniu setek akt i mozolnej weryfikacji informacji.

W prezentacji książki wziął udział prezes IPN dr hab. Janusz Kurtyka, który wyjaśnił, że jest to kolejna publikacja IPN przedstawiająca początki reżimu komunistycznego – reżimu z obcego nadania na ziemiach polskich. Celem IPN jest opracowanie podobnych zbiorów dokumentów w odniesieniu do wszystkich terenów, które znalazły się pod rządami Sowietów w połowie 1944 roku, ponieważ na tych obszarach do czasu ofensywy styczniowej „wykuwano kadry” przyszłego reżimu dla pozostałych ziem polskich.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

